le PUY en VELAY

Ensemble Cathédrale Hôtel-Dieu

Capitale européenne du Saint-Jacques-de-Compostelle
Patrimoine mondial de l'UNESCO

Historische wandeling

OFFICE DE TOURISME - 2, place du Clauzel - 43000 LE PUY-EN-VELAY
Tél. 04 71 09 38 41 - Email : contact@lepuyenvelay-tourisme.fr - www.lepuyenvelay-tourisme.fr

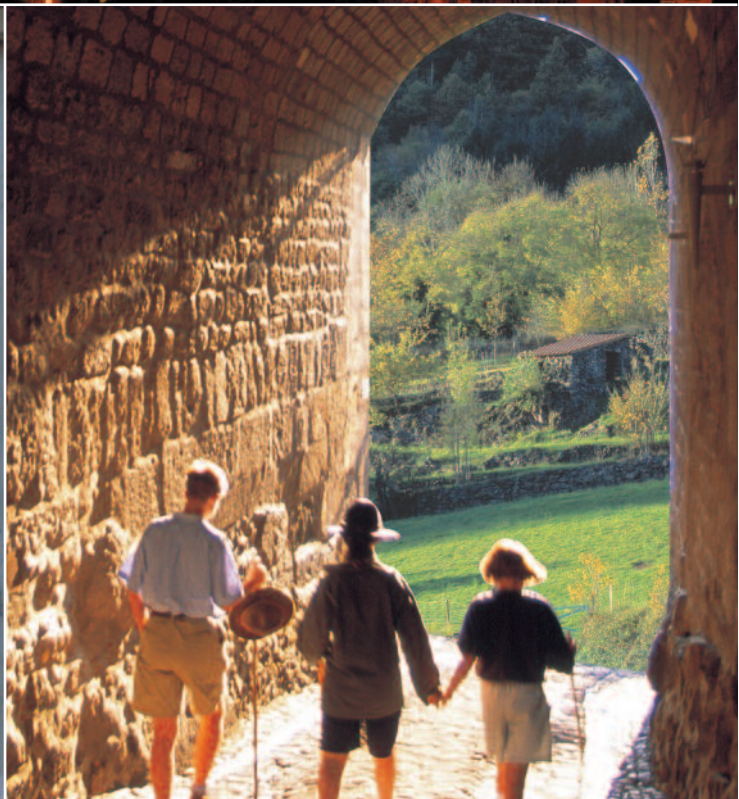

Historische wandeling door Le Puy-en-Velay

Deze wandeling begint op het plein "du Breuil" ; Steek de Boulevard du Breuil over (via de voetgangerstunnel kunt U onder de weg door) en gaat U de straat "Porte-Aiguière" in.
Op nummer 16 ziet U een bord, waarop staat aangegeven waar de vroegere stadsmuur uit de 13e eeuw zich bevond. Deze werd in 1782 afgebroken. De Boulevards Carnot, de Saint-Louis, du Breuil, Maréchal-Fayolle en die van de faubourg St-Jean, volgen precies de lijn waarop de vroegere ramparts (stadsmuren) stonden.

1 PLACE DU MARTOURET

Deze naam komt van het Latijnse woord "Martoretum"; wat begraafplaats betekende. In de algemene volkstaal had het de betekenis van het "Plein van de martelaren", omdat op dit plein meerdere openbare terechtstellingen zijn uitgevoerd; o.a. : op 8 juni 1794, werd hier tijdens de Franse revolutie het echte en originele standbeeldje van de heilige zwarte maagd verbrand. Ook stond hier de guillotine. Er zijn tussen 30 maart 1793 en januari 1795, 41 personen onthoofd .
Het stadhuis 2 , de bouw hiervan werd door de architect Portal in 1766 voltooid. Het is in de stijl van Louis XV met klassieke façades gebouwd. Het staat op de plaats waar vroeger een consulaatgebouw stond (consuls waren de vroegere stadsraadsleden). Het gebouw is verschillende malen door hevige branden (in 1817 en 1964) vernietigd.

3 PLACE DU CLAUZEL

Tourist Office

Het woord "Clauzel" betekent in het oud Frans l'occitaanse taal "kleine binnenplaats". Tot in 1654 was er hier een begraafplaats voor de arme mensen, die in Hôtel Dieu gestorven waren. Deze is sindsdien verplaatst. Elke zaterdag vindt hier een gezellige vlooienmarkt plaats.
Hier is ook het kantoor van de VVV (toeristen informatie).

4 RUE COURRERIE

(voorheen ook de Currierssstraat genoemd)
Op nummer 6 staat een renaissancehuis, dat met drie bogen en een "groteske" verfraaid is. Er bevindt zich een binnenplaatsje met een toren, die dateert uit het jaar 1571. Op nummer 8 ziet U een voorgevel uit de 16de eeuw.

5 PLACE DU PLOT

In 1548 werd hier door de raadsleden van de stad een schandpaal voor dronken mensen neergezet. Zo kon iedereen hen uitlachen. De fontein die ook wel "Bidoire" wordt genoemd, midden op het plein, blijkt de oudste fontein van de stad (1246) te zijn. De standbeelden met de dolfijnen en de adelaars erop dateren uit de 15de eeuw.
Tot in het begin van de 19de eeuw, stond er aan de oostkant van dit plein, een hele mooie Romaanse kerk, de St.-Pierre du Monastierkerk, die uit de 10e eeuw dateerde. Er wordt hier elke zaterdagochtend een wekelijkse markt gehouden, waar U o.a. bijzondere lekkere kaas uit de streek kunt kopen (er zitten op de korst, als U goed kijkt, honderden micro-organismen, die ook artisons genoemd worden). De boerenkaas uit de Velay wordt speciaal beschreven in de kaasgids "Larousse des fromages".

La Place du Plot is ook het beginpunt van meerdere bedevaarttochten : o.a. vanuit de straat **"la rue St-Jacques"** gaat men op weg naar Santiago De Compostela in Spanje (ook Via Podiensis en GR65 genoemd). Vanuit de straat **"la rue St-Gilles"**, gaat men richting het zuiden **"la voie de Régordane"** deze is voor bedevaartgangers die naar St-Gilles-du-Gard gaan (in Frankrijk aan de middellandse zee).

6 RUE PANNESSAC

(Vroeger ook wel graanhandel straat genoemd)
In deze straat staan meerdere huizen uit de 15de, 16de, 17de en de 18de eeuw. Op nummer 16 is er een huis uit de 15de eeuw met een middeleeuwse toren. Deze kijkt uit over de **straat Philibert** 7 .

7 bis RUE CHAMARLENC

Op n°18 was het hoofdkwartier van de vroegere "conards" broederschap. Bekijk de twee maskers.

8 RUE CHENEBOUTERIE

(voorheen ook hennephandelstraat genoemd)
Op nummer 6 ziet u een 16e eeuwse huis van een rijke kruidenier. Dit huis werd ook wel "cagiaire" genoemd. Dit wegens het vermakelijke scatologische beeldhouwwerk op de voorgevel. Ook de huizen op nummers 10, 12, 14 en 17 zijn de moeite waard om te bekijken. Op nummer 9 (dateert uit 1692) werd de Marshall Fayolle geboren. Deze man was bevelhebber van het leger tijdens de eerste wereldoorlog; hij stond aan het hoofd van het Franse leger tijdens de oorlog in Italië in 1917 en was aanwezig bij de overwinning in 1918.
Vanaf deze straat beginnen de schilderachtige en steile straatjes, waardoor de sinds vijftien – eeuw - oude bedevaartweg loopt, die naar de heilige maagd Maria van le Puy op de heuvel Anis leidt.
Elk jaar op 14 Augustus om 8.45 s'avonds, verzamelen zich gelovigen en bedevaartgangers op het pleintje "du Plot", voor een grote indrukwekkende processie (met kaarsen).

9 RUE RAPHAEL

Deze straat werd voornamelijk door families uit de middenklasse en belangrijke burgers uit de stad bewoond. Op nummer 38 bevindt zich een kantklos-centrum "Le centre d'enseignement de la dentelle", dit is een school, waar ook een permanente tentoonstelling van antieke en eigentijdse kant aanwezig is met een videofilm. Op nummer 56 dateert de gevel uit de Renaissancetijd. Op de eerste verdieping, ziet u kleine Corinthische kolommen, en een fries, verfraaid met zon en de maanmaskers.

10 PLACE DES TABLES
12 RUE DES TABLES

Vanaf deze plaats heeft U een mooi uitzicht over de westelijke gevel van de kathedraal. De naam "plein van de straat van de tafels" is gemakkelijk te verklaren. Tijdens belangrijke heilige feestdagen stonden hier uitstallingen van alle kaarsenverkopers en goudsmeden. De bedevaartgangers baanden zich hier een weg langs om naar de kathedraal te gaan. Aan de noordkant, waren het de monniken van de "Hôtel Dieu" die het monopolie hadden op de verkoop van de Maria médailles (soort speldjes). De fontein die in het midden op dit pleintje staat, is in een laat gotische stijl gemaakt. Achter U, ten zuiden, is het huis van Breymand. Er is hier een interessante overgang van laat gotische stijl (eerste verdieping) naar Renaissance stijl (beeldhouwwerken op de tweede en derde étages).

13 HOTEL DIEU

(ingeschreven op de Werelderfgoedlijst van UNESCO)

Het Hôtel Dieu (Gasthuis), verbonden met de pelgrimstochten en het Maria-heiligdom, is in de 12e eeuw gesticht om de zieken en allerarmsten te verzorgen. Tegenwoordig is er, na de door architect Jean-Michel Wilmotte verzorgde renovatie, de mogelijkheid een van de belangrijkste historische plaatsen van de stad te ontdekken. Ruimten om het locale erfgoed te presenteren, tijdelijke tentoonstellingen en een congrescentrum dragen bij tot een kwaliteitsverhoging en aantrekkingskracht van de oude binnenstad. Een restaurant en een toeristisch informatiecentrum zijn eveneens aanwezig. Wanneer U deze straat in gaat komt U bij het vroegere ziekenhuis "Hospitaal Générale" waar tegenwoordig "le Conseil Général" (overheid) is gevestigd (U kunt hier het binnenplein op gaan). Het is met veel smaak door de bekende architect "Jean-Michel Wilmotte" gerestaureerd. Wanneer U om dit gebouw heen loopt, komt U bij één van de oude stadspoorten van de stad "Gouteyron" (1295) uit. Er is hier een mooi uitzicht op het Romaanse kapelletje van St-Michel, dat op l'Aiguilhe (een punt berg) staat.

15 DE KATHEDRAAL

(Een UNESCO Werelderfgoed)

van Onze Lieve Vrouwe van Verkondiging.
De straat "la rue des tables" leidt ons tot onder de westelijke voorkant van de kathedraal (trap met 134 treden). Het oudste gedeelte van de kathedraal, dateert uit de 11e eeuw. Deze bevindt zich boven aan de achterkant (oostkant, onder bij de klokkentoren). Er zijn hier nog bouwstenen uit de Romeinse tijd aanwezig.

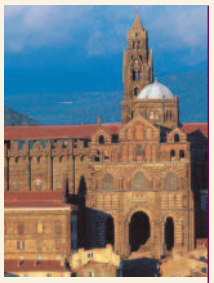

In de loop van de 12.eeuw werd de kerk om techische en geologische redenen op grote kolommen en bogen gebouwd (de 4 uiterste en westelijke gedeelte van het middenschip). Door deze bouwkunst werd het mogelijk dat de kathedraal op hetzelfde niveau uitgebreid kon worden. Dit was mogelijk vanwege de steile helling Mont Anis Wat uniek en bijzonder is van deze kathedraal, is de monumentale trap, die precies in het centrum van de kathedraal uitkomt ! Dit is te verklaren door de bouwgeschiedenis.
De met mozaïek versierde kleurrijke voorzijde is indrukwekkend door zijn hoge bouw. Men spreekt van mozarabische en maureskische invloeden (Emile Male), maar het blijkt ook dat Byzantijnse elementen invloed hebben gehad op de bouwstijl en de decoratie. Voordat U de kathedraal in gaat, onder de grote bogen, zijn er links en rechts, twee houten deuren uit de 12.eeuw. Deze worden ook wel de ceder deuren genoemd, zij zijn prachtig bewerkt. Bovenaan de trap ziet U links en rechts fresco's op de muren die uit de 13e eeuw zijn (restauratie in 2004). De centrale deur, die de oorspronkelijke ingang was en in 18de eeuw helemaal werd afgesloten en dichtgemaakt, is sinds 1990 weer heropend (Deze centrale ingang is alleen tijdens de zomervakantie in de namiddag geopend).

IN DE KATHEDRAAL

● DE "KOORTS STEEN"

Of ook de verschijningsteen genoemd.
(Deze bevindt zich in de noordelijke zijkapel, naast de Apsis)
Uit overgeleverde verhalen en tradities, gaat het hier om een grote heilige steen, die waarschijnlijk een altaar is geweest of een deksteen van een "hunnebed" (dolmens). Deze steen bevond zich hier al omstreeks het jaar 500. Er bestaat een verhaal over een zieke vrouw die hoge koorts had. Tijdens een droom verschijnt de heilige maagd Maria. Zij zegt tegen de vrouw om de nacht op de steen door te brengen waardoor zij zal genezen. Als dank moet er een kerk in haar naam worden gebouwd. De vrouw geneest meteen en gaat naar de bisschop in de stad nu St-Paulien genoemd. Zij vertelt hem van de verschijning en van het wonder. Na een 2de verschijning werd er een eerste kerk gebouwd (430)

De steden le Puy-en-Velay, en Charters, zijn de oudste steden waar Maria ooit verschenen is en zijn daardoor belangrijke bedevaartplaatsen geworden. De stad wordt wel het "Lourdes" van de Middeleeuwen genoemd.
Tijdens de eerste kruistochten in 1095, was Adhémar de Monteil , bisschop van Le Puy en Velay , de rechtstreekse afgevaardigde van de paus Urbain II.

● NOTRE-DAME DU PUY

Het uit de 17e eeuw stammende, op het altaar staande zwarte Maria standbeeld, is na de Revolutie naar de kathedraal overgebracht. Het stond in een ander kerkje. Dit gaf de verering van Maria weer een materiële basis, daar het bekende en originele standbeeldje in Juni 1794 op het plein "Place de Martouret" verbrand werd. De oorsprong van de afkomst van het eerste zwarte beeldje is niet echt bekend. Men vindt een eerste vermelding van het "zwarte Mariabeeld van le Puy" in teksten aan het einde van 11de eeuw. Volgens volksverhalen zou het een cadeau zijn van Lodewijk IX (Saint-Louis) in de 13e eeuw. Tijdens zijn 7de.kruistocht heeft hij een zwart beeldje cadeau gekregen van een Egyptische Sultan en bij zijn bezoek aan de stad le Puy, het cadeau hebben gegeven.
In de Relikwieën kapel, is een tamelijk gelijkwaardig exemplaar van het originele standbeeld. De beeldhouwer Philippe Kaepplin, heeft deze prachtige kopie gemaakt vanaf tekeningen, die er van het originele beeld bestonden.

DE MOEITE WAARD ZIJN OOK.

● DE FRESCO'S EN SCHILDERIJEN.

Fresco's uit de 12e en 13e eeuw zijn aan de noordkant in de transversaal van de kathedraal. Prachtige fresco's "De heilige vrouwen bij het graf" (eind 1200 geschilderd) en "Het leiden van de heilige Katarina van Alexandrië" (13e eeuw). Boven op de Tribune, is er één van de grootste St-Michel figuren (5.55m hoog) uit eind 11e eeuw. Twee monumentale schilderijen hangen in de kathedraal : Aan de noordkant : De door Jean Solvain in 1630 geschilderde "dank processie" (ter gelegenheid van de grote Pest epidemieën). De pest, door deze ziekte stierven ongeveer 10000 slachtoffers alleen al hier in le Puy.
Aan de zuidkant : Een schilderij uit 1655 door

Jean François geschilderd "Les Consuls du Puy-en-Velay".
Bekijk ook de prachtige houten preekstoel en het orgel van de hand van de 17 eeuwse artiest Pierre Vaneau (1653-94).

● IN DE RELIKWIEËN KAPEL.

Ontdekte Prosper Mérimée, tijdens een restauratie in 1850, onder een dikke laag plamuur, muurschilderijen die uit de eind 15e eeuw dateren. Mérimée is ook bekend als schrijver van de boeken "Carmen" en "Colombia".
Dit kunstwerk stelt de "vrije kunsten" voor.
Dat wil zeggen 4 kunsten : de logica met Aristoteles, de grammatica, de muziek met tubal en, de Retoriek met Cicero.
Het schilderwerk heeft een duidelijke invloed gehad van de Vlaamse schilderschool en het zou door dezelfde artiest als de "Meester van Moulins" (ten noorden van Clermont-Ferrand) gemaakt kunnen zijn.

● IN DE SACRISTIE.

In deze ruimten zijn enige elementen van de kerkschat tentoongesteld : een hoofd van Christus uit de 15e eeuw, documentatie van de bijbel van Théodulfe (de bisschop van Orléans in 750-820), een manuscript uit de tijd van Karel de Grote.
Er is hier ook de verkoop van boeken en prentbriefkaarten.

16 DE WITTE PENITENTENKAPEL

(Penitent Blancs), dateert uit de 16 eeuw (1584) en is nog steeds in gebruik. Het is ook een museum waar u een prachtig geschilderd plafond à caissons kunt zien, met de Hemelvaart van de heilige maagd. Deze schildering dateert uit de tijd van de Hervorming in de 17e eeuw. Ook de beeldhouwwerken en verschillende schilderijen zijn de moeite waard om te bekijken. Tijdens de franse revolutie werd deze kapel gebruikt als vergaderzaal voor het slagersambacht. Nu nog wordt dit elk jaar herdacht en op Groene Donderdagavond wordt door de witte penitenten een plechtige processie door de stegen van de hogere stad gehouden. Dit met hun witte mutskappen en de instrumenten van het lijden van Christus.

17 HET KLOOSTER

Dit klooster van de Canonieken, dateert uit de-zelfde bouwtijd als die van de kathedraal (11 en 12 eeuw). Het wordt beheerd door de Nationale Monumentenzorg en is nu een staatsmuseum .
Het wordt als zijnde één van de mooiste kloosters van Europa beschouwd. De Franse kunsthistoricus Emile Male schrijft erover en zegt dat het een grote overéénkomst vertoont met de polychromie aan de voorzijde van de kathedraal en met de moskee van Cordoba, in Spanje. De kapitelen zijn rijkelijk met beeldhouwwerk uit steen versierd.
Links beneden, in een zaal (salle des chanoines) kunt U een fresco uit de 13e eeuw (de kruisiging van Christus) aanschouwen. Op de eerste verdieping is het museum geweid aan de Kunst van de Godsdienst. Dit was in de vroegere vergaderingzaal van de van de staten generaal van Le Velay.

18 HET ST-JAN DOOPHUIS

De façade en de 2 leeuwen, die voor de deur liggen, hebben een directe invloed van de Lombardijse kunst. Ga dit gebouw langs, dan rechts af, langs de kerktoren, hierachter ligt het pleintje ; La place du For (19). Hier heeft u een heel mooi uitzicht over de stad. De naam "For" stamt af van het Latijnse woord "Forum" : In de 14de eeuw hield hier de bisschop zijn rechtsspraak. De Bisschop van le Puy-en-Velay is altijd een heel machtig man geweest. U ziet hier de klassieke Renaissance façade van zijn paleis. Het portiek van de kathedraal dateert uit het eind 12e, en begin 13e eeuw. De open bogen zijn erg indrukwekkend en mooi. De kapitelen en alle stenen zijn hier rijkelijk bewerkt. U bevindt zich hier bij één van de oudste gedeeltes van de kathedraal. De kleine ingang met de timpaan en een monolithisch blok wordt ook de "ingang der Pauzen" genoemd. Het is voorzien van een Merovingische inscriptie aan de binnenkant. Het stamt uit de tijd van de architect Scutarius, een Romein, die ook bisschop van deze kathedraal is geweest. We denken dat deze steen, ééns een onderdeel was van een niet christelijke tempel. Daar er namen van goden als; Adidon en Augustus op staan.

Loop terug richting St-Jan Doophuis, maar ga rechts af, onder het oude raadhuis door, richting "Le grand Séminaire". Dit is een gebouw waar vele priesters opgeleid werden. Le grand Séminaire en het semenarie van St-Sulpice in Parijs zijn door Abott Jean-Jacques Olier (1608-1657) en de abbot van Prébrac gesticht. Nu dient het als onderdak voor bedevaartgangers die naar St-Jacques de Compostello gaan. De kerk dateert de 17e eeuw. De poort Sint Georges is ook één van de oudste stadspoorten die de "heilige stad" beschermde. Rechts voor U ziet U op de façade dat er vele bouwstenen weer hergebruikt zijn voor de constructies (12e eeuw).

20 RUE CARDINAL DE POLIGNAC

In deze straat bevindt zich de school "Anne Marie Martel"
Wie was dat ? Anne Marie Martel (1644-1673), werd geboren in le Puy-en-Velay. In 1668 heeft zij de congregatie van de "Dames de l'Instruction" : (de eerste onderwijzeressen) gesticht en leidde ook de "Beaten" op. Dit zijn Christelijke opgeleide vrouwen (geen nonnetjes), die zich in de kleine dorpjes vestigden, om daar aan de kinderen en de vrouwen onderwijs te geven, zoals ; lezen, kantklossen en catechisatieles. Ze waren ook verpleegsters en begeleiden de mensen bij het sterven. Door het kantklossen hadden de mensen op het platteland werk en een extra zakcentje. In het midden van de 19e eeuw waren er ongeveer 130 000 mensen die van deze activiteit leefde. Heden worden de Beate huizen weer gerestaureerd en worden er dorpshuizen van gemaakt. Het zijn kleine huizen met een klok op het dak.
In de straat "la rue Cardinal de Polignac", staan zeer mooie en fraaie huizen van aristocratische families, die van het omringende gelegen platteland kwamen. Huizen uit de 15e en 17e eeuw. Op nummer 8, staat het vroegere huis van de familie Polignac "Hôtel de Polignac". Het was een heel belangrijke familie van 1611 tot de revolutie. De toren, in het binnenhofje dateert uit de 15e eeuw. De Kardinaal Melchior De Polignac (1661-1741) is bekend niet alleen omdat hij aartsbisschop van de stad Auch en Ambassadeur in Polen was, maar ook omdat hij rechtsafgevaardigde van de koning van Rome en van Holland was. Hij is degene die in 1713 in naam van de Fransen het "Traité van Utrecht" onderhandelde. Een contract waarmee Philippe V, de kleinzoon van Louis XIV, de troon van Spanje opeiste. Melchior schreef veel en was ook lid van de "l'Académie des sciences" en de "l'Académie des inscriptions et des belles lettres" en van de "l'Académie Française".

Hij was eveneens een groot liefhebber van antiek. Na zijn dood heeft Fréderik de Grote, veel van zijn bezit gekocht en het antiek bevindt zich nu in slot "Sanssouci".

21 RUE ROCHETAILLADE

(dit komt van het woord "direct uit de rots gehakt").
Dit straatje met de trap wordt ook wel in het Frans "pas d'âne" genoemd (de ezelsstap) omdat het speciaal zo gemaakt is, dat de beladen lastdieren makkelijker naar boven konden lopen. Op nummer 7 ziet U één van de oudste burgerhuizen van de stad in de Romaanse stijl uit de 13e eeuw.

RUE DU BOUILLON
Deze naam betekent het woord soep en is gesticht door de jezuiet Jean-François Régis, die in de stad eten en onderdak voor arme mensen organiseerde. Dit liefdadige doel is nu overgenomen door de in Frankrijk bekende in organisatie "Emaüs".

22 PLACE DE LA PLATRIERE

(hier was ooit een gipssteengroeve)
Nu bevindt zich hier nog de kapel van een vroeger nonnenklooster (Soeurs de la Visitation). Deze kapel is omtrent 1652 en 1655 herbouwd. Eind van de 18e eeuw werd hier een belangrijk proces gehouden door de tegenstanders van de "Jakobiner" (Revolutie). Op dit plein bevindt zich ook het geboortehuis van Jules Valles (1832-1885). Hij was een politiek ingesteld schrijver en hij was ook lid van de gemeente van Parijs. Hij ontkwam aan de fusillade bij de beroemde muur van "Fédéré" en vluchtte naar Engeland. Bij de wet van Amnestie in 1883, keerde hij vanuit zijn ballingschap weer terug naar Parijs en publiceerde zijn autobiografie , een Trilogie, "Jacques Vingtras (L'enfant, Le Bachelier et l'Insurgé)", waarin hij onder andere zijn kinderjaren in Le Puy en Velay beschrijft.

23 CENTRUM PIERRE-CARDINAL RUE JULES-VALLES

De in de jaren 1980 gerestaureerde gebouwen worden vandaag als cultuur en congrescentrum gebruikt, er is ook een jeugdherberg en een verenigingshuis.
Het vroegere klooster en de school uit de 17e eeuw werden tijdens de Franse Révolutie als kazerne "Mouton Duvernet" gebruikt, Deze naam is van een in le Puy geboren generaal. Hij werd in 1816 gefusilleerd, omdat hij Napoléon bij zijn eerste ontvluchting van het eiland Elba had geholpen. Van 1820 tot 1851 werd hier het eerste museum van le Puy-en-Velay geïnstalleerd. Dit gebouw wordt nu "Pierre Cardinaal Centrum" genoemd. Dit is de naam van een dichter en troubadour (1180-1278). Veel van zijn teksten zijn in "Occitan" geschreven, Hij was een kritische schrijver en zijn "Siventen" is vooral het bekendst geworden, Hij was bijna 100 jaar oud toen hij stierf. Dat was voor die tijd ongelofelijk.

24 HET KLOOSTER VAN ST-CLAIRE

In 1432 werd dit klooster door St-Colette van Corbie (1381-1447) gesticht.
De kapel is open voor het publiek. De hoge muren van het klooster overzien de pittoreske straten van deze buurt, ook wel "Pouzarot" 25 "Put of

bron". Het is één van de oudste delen van de stad. Het buurtje heeft nog zijn originele charme.

26 DE KOLLEGE KERK

De in 1605, door Martellange, een Jezuïet broeder die architect was, gebouwde kapel, is een gedeelte van de Jezuïet school. Het is een mooi voorbeeld van barokke architectuur. Het wordt als de eerste Jezuïeten kerk van Frankrijk beschouwd. In het koor, de eerste vier zijkapellen en in de sacristie zijn er prachtig houtsnijkunstwerken te zien. Kunstenaars uit de streek hebben altijd met liefde in deze kerk gewerkt. O.a
- De schilder "Guy François" (1578-1650), met zijn schilderijen in het koor en in de 2 oostelijke zijvleugels ;
- De Houtbewerker "Pierrre Vaneau" (653-1694) maakte de preekstoel ;
- De Jezuïeten broeder "André Besqueut" maakte in 1928 het standbeeld St Jean-François Régis ;
- De beeldhouwer Philippe Keapplin maakte het moderne altaar (1984).

ST. JEAN-FRANCOIS-REGIS
In 1640 ontving het parlement van Toulouse een besluit van Koning Louis XIII dat het dragen van kant verminderd moest worden en dat het ook verboden werd om kant te klossen. De productie moest beperkt worden. Het was onmogelijk geworden om vrouwelijk personeel te vinden. Iedereen kloste kant. Jean-François Régis was erg bezorgd over het lot van de mensen. Hij kende de streek goed, omdat hij de Velay en de Vivarais had geëvangeliseerd. Hij helpt bij de annulering van het koninklijke besluit en vraagt zelfs aan de missionarissen om het kant van le Puy tijdens hun reizen bekend te maken, en verzekert zo het internationale succes.
Hij is de officiële beschermheilige van de kantklossers sinds zijn canonisering in 1737. Ook de naam "Régis" verschijnt sinds die tijd als christelijke naam. Vanaf deze kerk gaat het bedevaartspad "sur les pas de St-Régis" ook "de St-Régis Route" genoemd. (van le Puy-en-Velay naar La louvesc in de Ardèche).

27 HET STANDBEELD VAN NOTRE-DAME DE FRANCE

Op 8 September 1855 won Generaal Pélissier de Krimoorlog bij Sebastopol. Dit is ook de verjaardag van de heilige Maria, Uit dankbaarheid adviseerde hij de Bisschop M. de Morlhon, om aan de keizer Napoleon III de kanonnen be vragen, die zij van de vijand hadden buit gemaakt en, aan het bisdom van le Puy te geven, om er daarna een standbeeld van te maken. Een standbeeld van Maria met haar kind Christus werd gemaakt door Jean-Marie Bonnassieux, Het vanuit 213 kannonnen van Sebastopol gegoten gietijzeren standbeeld werd op 12 September 1860 ingehuldigd in aanwezigheid van 120.000 bedevaartgangers. Het standbeeld is 16 meter hoog (22,7 meter met het voetstuk) en weegt 835 ton.

28 DE ROTS AIGUILHE EN DE KAPEL VAN ST MICHEL

De rots die ook "dycke", genoemd wordt, is eigenlijk een door de erosie blootgelegde vulkaanschoorsteen. De kapel daarboven dateert uit 10de eeuw. In 950-951 leidde de bisschop uit

le Puy, de heer Gothescalk, de eerste Franse bedevaart naar Santiago de Compostella. Bij zijn terugkeer, werd de kapel op de vulkanische rots van Aiguilhe in 962 gebouwd en op 18 Juli ingewijd. Deze kapel werd gewijd aan de aartsengel St-Michel. Tijdens de restauratie in 1955 werd er onder het altaar een schat gevonden : een prachtige relikwie van Christus (houten beeldje). Het dateert uit 10de eeuw en stamt zeker van een Spaanse kunstschool.

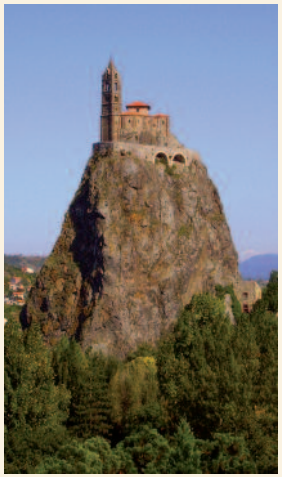

28 bis DE ST-CLAIRS KAPEL

Deze kapel wordt ook vaak de tempel van Diana genoemd. Het is de vroegere kapel van het Sint Nikolaas ziekenhuis dat daar destijds was. Bekijk de steen boven de deur : Dit stelt de maan voor die rond de zon draait. De arcades zijn met mooie diamant-vormige mozaïeken gedecoreerd.

29 HET CROZATIER MUSEUM

Het museum staat in het stadspark "Henry Vinay" (ook "hoefijzer" genoemd wegens zijn vorm). Het gebouw is in het midden van de 19e eeuw, door de architect Antoine Martin gebouwd. Met het geld uit de erfenis van Charles Crozatier (1795-1855). Deze man kwam oorspronkelijk uit le Puy en had veel geld verdiend met het maken van kunstbeelden (brons) in Parijs. In dit museum zijn 5 galerijen welke diverse verzamelingen tonen.

Op de benedenverdieping :
De Gallo-Romaanse afdeling, waarvan de stenen hoofdzakelijk uit opgravingen komen, die tijdens de 19de eeuw werden uitgevoerd. De interessantste elementen werden in de omgeving van de kathedraal gevonden en zeker ook van vroegere gebouwen. De stenen en beeldhouwwerken zijn hoofdzakelijk middeleeuws.
Vele zijn Romaneske beeldhouwwerken.
De verzameling van kunst heeft mooie elementen vanuit de tijden van de middeleeuwen en de Renaissance (kleine beeldhouwwerken en ook met emaille).
De collectie van wetenschappen en technologie , Deze is geschonken door Alexandre Clair, een ingenieur uit Parijs, die zich specialiseerde in het maken als kleinschalige modellen,welke voor onderwijs dienden. Dit stamde uit het tijdperk van "Second-Empire". Interessant zijn de ontwikkeling van het klokwerk en de uitvinding van de "praxinoscope" (tekenfilm maker) door Emile Reynaud
Op de eerste verdieping, is de afdeling etnologie. Zij illustreert alle activiteiten in le Puy-en-Velay, zoals het bronswerk, het glasblazen, het drukwerk, het werk van de nonnetjes en natuurlijk het kant klossen.
Op de tweede verdieping vindt men een mooie kunstverzameling, bekend door zijn schilderijen uit de 16e tot de 18e eeuw. Er is een ruimte welke is gewijd aan de schilderijen van de 2 gebroeders François en ook aan een schilders uit de streek uit de 17de eeuw.
En tenslotte, op de derde verdieping ontdekt u de Biologische verzamelingen (dierkunde, mineralogie en geologie). Dit waren de eerste collecties van het museum in het begin van de negentiende eeuw. De paleontologische verzameling bestaat uit een reeks van fossielen welke hier in de Haute-Loire, zijn gevonden.

30 DE TOREN VAN PANNESAC

Vroeger was dit de koninklijke ingang van de stad (14de eeuw).
In 1850 werd deze ingang gedeeltelijk vernietigd om de ingang van de straat te verbreden. U kunt nog zien waar de vernietigde toren stond aan de stenen op straat. Keizer Karel de Grote (Charlemagne) en 13 andere Franse koningen zijn via deze poort le Puy ingekomen tijdens hun bedevaarttocht. In 1245, kwam Koning Louis IX (Saint-Louis) hier na één van zijn laatste kruistochten en gaf aan de stad de eer om in het stadswapen de gouden koninklijke "Fleur du Lys" op de achtergrond (blauw) aan de vliegende adelaar in zilver toe te voegen. Het laatste officiële koninklijke bezoek was in 1553 van Koning Francois Premier die tijdens zijn gevangenschap in Madrid (1525) zijn belofte aan de Heilige Maria nakwam.

30 bis HET STANDBEELD GENERAAL LAFAYETTE

De Generaal Lafayette (1757-1834) is in het kasteel van Chavaniac (40 km van le Puy) geboren en werd als held tijdens de Amerikaanse Onafhankeli-jkheidsoorlog beschouwd en hij heeft ook een belangrijke rol gespeeld tijdens de Franse revolutie.

31 ST LAURENTS KERK

In 1221 werd hier buiten de stadsmuren de kerk door de dominicanen gebouwd.
St-Dominic (1170-1221) is hier waarschijnlijk in het laatste jaar van zijn leven geweest.
De actuele kerk dateert uit de 14e eeuw en is in een Zuid - Gothische bouwstijl.
Daar het niet op een harde ondergrond werd gebouwd, is de kerk meerdere malen ingestort.
In 1525 stortte het dak in.
In 1562, vernietigden de Hugenoten de klokkentoren.
In 1644 stort het dak nogmaals in.
In 1750 werden er steunmuren (contreforts) aan de buitenkant aangebracht.
In 1966 werd er een kabel tussen de pijlers getrokken om het bewegen te voorkomen.
De kerk werd gesloten voor het publiek van 1971 tot de avond voor kerstmis in 1988.
In het koor bevindt zich een grafsteen van de opperbevelhebber van het leger "Bertrand Duguesclin", welke op 13 juli 1380 bij de belegering van "Chateau Neuf de Randon" stierf.

Toeristische stadswandelingen

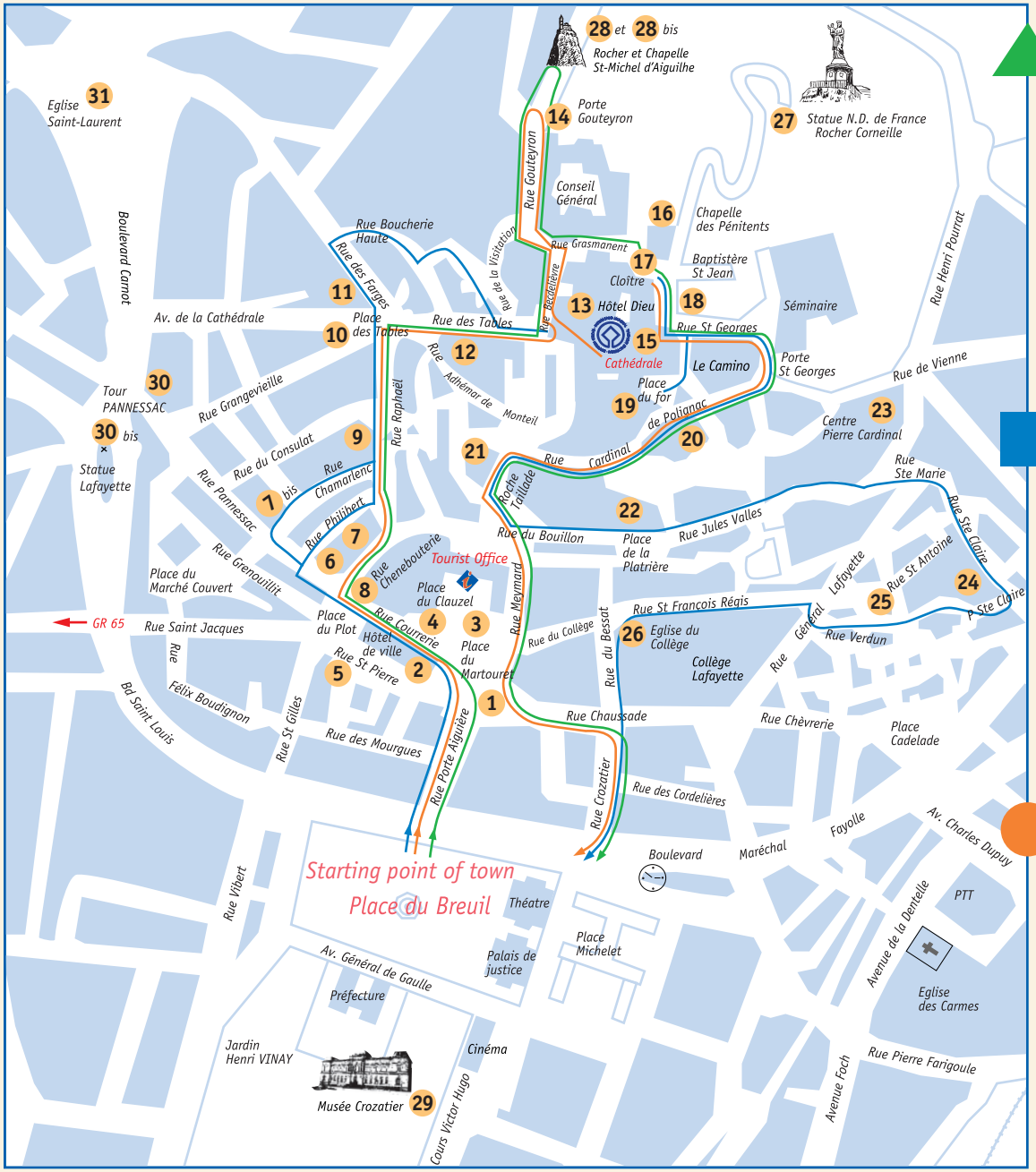

"Basis wandeling"

Duur :
2 uur

"Grote wandeling"

Duur :
3 uur

"Avond wandeling"

"Le Puy by Night"

Duur :
2 uur

Document édité par l'Office de Tourisme de l'Agglomération du Puy-en-Velay - Photos : Office de Tourisme - Musée Crozatier - G. Cavallès - L. Olivier - B. Galland